

BARCELONA 23 ABRIL 1896.

Ardenta, hermosa, salada,
 en la guerra es un lleó;
 si per l'isla es embarcada
 ab lo foch de sa mirada
 acaba la insurrecció.

Copia fot. de A. Esplugas.

UNA petita mostra de las petitesas que han passat ab motiu de las eleccions (?) de *disputats* á Corts, es lo haver fet sortir del ou al disminuit senyor Tort y Martorell. Allá al Vendrell, qual districte representará (sense representació) en lo Congrés, li han demostrat d'una manera ben convincent, que no te talla pera ocupar un puesto *elevat*, ni la tindrà may perque física y políticament ja ha fet la creixensa.

Lo que li ha passat al Vendrell diuhen qu' es la segona edició de lo que li ocorregué allá á la Seu de Urgell anys endarrera, que 's va haver d' amagar dins d' un *mundo*.

Ja tenen rehó que «com mes petita es la nou, mes remor mou» perque lo qu' es lo minúscul senyor Tort, que no va gens dret pera fer carrera dintre la política. á tot arreu ahont se presenta ell candidat hi ha mes *sarracina* que no pas ahont se presentan 'ls que son grans (d' estatura, s' entén) encare que 's trobin en las mateixas circunstancias *encasilladas*.

A n' ell sí que 'l treuhen de las sevas *casillas* cada vegada que s' atreveix á voler arribar allá ahont sols deuria arribarhi enfilantse dalt d' una cadira per l' istil de las que 'n diuhen *tronas* com lo nen de casa.

Los vendrellenchs, que no las envian á dir y que tenen molt génit, varen indignarse al reparar que se 'ls imposava una especie de *bebé* pera diputat, tractantlos de criaturas. Devian pensar:—Si tenint en lo Congrés lo País representants alts com uns Sants Paus, no arrivém enlloch, ¿qué han de fer aqueixas menudencias que ab prou feynas 's veuhen?

A pesar del perill que va corre aquell homenet, que com que no alsa tres pams de terra 's ficava entre-camas de tothom, contan que al baixar de la tartana que d' escapada se 'l vá endú del Vendrell en mitj d' una pedregada seca estant ben seré, lo tartaner li va dir:—Sí que s' ha escapat d' una y bona, D. *Caviritu* —Y ell, ab aquell *xorro* de veu de *tiplo*, diuhen que vá respondre:—Se creyan espantarme; pero tant si 'ls agrada com si no 'ls agrada, ja 'n sóch.

¡Quina barra mes gran, per ser tan *nanol*!

En mitj de la tremenda crisiis que 'l Comerç, la Industria y la Marina mercant, atravessan; en mitj de la miseria que regna per tot arreu ja fa temps; aconsola (per la part del colze) lo llegir tots 'ls despilfarros de diner que tindrán lloch á Moscou ab motiu de la coronació del Czar de totas las Russias (hasta de la *rússia* de la Casa Gran).

Espanya hi envia per representant en aquellas festassas un *sócio* que, á la qüenta, no sab que fer dels bitllets de Banch; cosa qu' en aquet temps sembla un qüento, y no ho es. Ja tenim sort de trobar un duch carregat de *ducats*, com 'l de Nàjera, que deixarà ben sentat 'l pabelló allí; perque segóns opinió del Govern (es una suposició nostra) encare que 'ns morim de gana y la *pega* 'ns persegueixi, hem de fer veure á las altrás nacions que 'ns la passém molt bé vivint á *Manlleu*, perque com qu' estém carregats de deutes no 'ns convé de cap manera perdre 'l *crédit*, qu' es la única cosa que 'ns queda per anar tirant.

En quant al mal efecte que 'ns fassi á las classes inferiors de la Societat que aném á lloguer, es lo de menos; no té importancia (segóns los de dalt); perque de la *plebe* se 'n fá cas omís encare que 's revení.

Reparin que desde la Restauració, cada vegada que 'l Govern espanyol fa gala ú ostentació d' un luxu enlluernador, cada vegada que nostres protectors (!!) gobernants han fet un punt dels seus devant dels estrangers dibent la fanfarroneria:—¡Aquí tot se vessa!—ha sigut quan mes agobiat está 'l País, quan mes crítica es la situació d' Espanya.

Encare menos mal que 'l home de la dida qu' enviém á Moscou, diuhen que ha dit que allá ahont no arribi 'l Tresor espanyol (¡si vol dir Tresor!) hi arribará la seva bossa... Pero al cul del sach trobarém las engrunas.

Devant d' aquets *tours de force* dels monárquichs de *plaqué* que tiran de las *riendas* del Estat y que tiran 'ls poch's quartos que 'ns quedan per pura vanitat, fent lo sort á n' als mils y mils espanyols que per una pesseta anirian á peu coix d' aquí á Madrid, no queda altre recurs que conformarnos cantant aquella cansó:

Oydá, oydá,
que duri tant com pugui;
oydá, oydá,
que prou s' acabarà

Diàlech de la setmana:

- Haguéssis vingut diumenge dematí al Tivoli...
- ¿Al segon Concert d'Euterpe?
- Sí; 'ns varen donat un sopar...
- Un esmorsar deus volguer dir!
- No, no; un sopar que 'ls àngels hi cantaven.
- Si t'entench, que 'm penjín. ¿Un sopar al dematí?
- Sí, home; 'l sopar dels apòstols.
- Ahl! Vols dir aquella gran pessa de 'n Wagner! ¿Y qué tal? ¿Vá satisfer al públich?
- No; perque ací bat del sopar to' hom vá quedar ab ganas de que 's tornés á comensar.
- Es estrany; perque uns plats tan forts en aquella hora...
- Donchs, ja veus.
- Es dir, donchs, que sopars com aquell al dematí no atipan?
- Al contrari!

PEPET DEL CARRIL.

ILLETRETAT

Avor un ministerial
que baixava de la torre...
m' ha dit, que no estém tan mal
com malas llenguas fan corre...

Que si algú se sent queixar...
son veus descontentadissas
dels que voldrian lligar
'ls gossos, ab llangonissas!...
Qu' á Espanya tot marxa al pelo;
qu' á Cuba tot va trèrs bién
y que som en fi... ¡l modelo
d' ahont va ser copiat l' Edènt...

Devant la tranquil·litat
d' un tiro aixís ¿qui s' aguanta?
Per xó jo, li he contestat:

—Vaja .. ¡Alantel!

Un dels diputats cuneros
ultimament elegits,
'm demostrava ab grans fueros,
treient 'l compte ab 'ls dits
que va tenir vint mil vots
en las eleccions darreras,
y qu' eixos vots, eran tots...
de personas verdaderas!...

Qu' ell al Congrés, no aniria
sense dur molt neta l' acta ..
y que en fin, si jo volia...
me treuria 'l compte exacte.

Devant de barra tan gran
vaig quedá ab las caissas plenas,
y vaig tocá 'l dos, cridant:

—Apa... ¡buenas!

Jo coneix un de «La Fulla»
que s' está cayent de vell...
pró qu' en quant á moure bulla
¡no 'ls dich res, quin estornell!
Encare qu' en apariència

molts dirán qu' es un sant...

Ell ha recullit la herencia
dels héroes dels Gavilán!

Quan lo veig, sense una homilia
may m' escapo y constament
fa dels «Pares de Familia»
un panegíric ardent!...

Mes jo, que li se la vida,
y 'l coneix per molt tunante...
li contesto desseguida:

—Vaja... ¡Alantel!

¡Quina pua, donya Casta!...
sota 'l seu posat piados
s' hi amaga un cós... ¡fet de pasta
del volcan mes ardorós!...

De tios... n' hi se una estiva;
d' enredos ne té á grapats...
Pró aixó sí, 'l seu punt, estriba...
ten saberlos du amagats!

Y encare no 'm troba 'ls passos,
la beyata farinera...

¡Ja 'm planta un sermó pels nasos,
tractantme de calavera!...

Mes jo, que se com li bull
la sanch, á dins de las venas...
dich guaytantla de regull:...

Apa... ¡buenas!

Te en Joseph, un cirineu
(per art de Deu ó 'l dimoni)
que li ajuda á du una creu...
¡qu' es la creu del matrimoni!

En Joseph, poch se n' adona
y 'l infels per mes pena
quant retreu la seva dona,
sempre ho fá ab la boca plena...

Y ell, per lo vehinat sol ser
que riu primer dels banyuts,
¡mentres posa á sa muller

com un mirall de virtuts!

No desfaig tanta ilusió,
puig sa mansuetut m' encanta...
y sols dich pel meu sarró;

—Vaja ¡alantel!

Si sentiú la Catarina,
(noya que ja ha fet á tots)
sabreu qu' encare es fadrina
per... fástich als homenots...
¡Ella ravl... Si no es casada,
no es per falta de galáns...
¡puig ne té una carretada
per cada dit de las mans!

¡Pró es aixís!... ¡No vol ser tonta
puig no 's troba un pam de net...
(y en veu baixa 'ls seus anys conta
y n' apunta... ¡ trenta set!)

Y al vèurela desmenjada,
passant de las tres do'zenas...
exclamo clavantli ullada

—Apa... ¡buenas!

¡Y aixís va 'l mon! ¿Qué 'n treuria
de pintá uns quants tipos més
si sab tothom, qu' avuy día
molta gent parla al revés?

¿Que 'n treuré, si es cosa neta
recorreguda y corrent,
que molts, fins gastém careta
per disfressá 'l pensament?...
¡Jo mateix!... Vo'la escriure,
en vers picant y agre-dols
y estich molt cert que hi fet riure...
pero de fástich tan sols.

Mes... ja está fet... ¡No m' espan-
Bistam per surtí de penas... ¡al
qu' uns contestin:—Vaja... ¡alantel
y altres diguin:—Apa ¡buenas!

M. RIUSEC.

LO GRAN TOCINAYRE

— La bola ja está ben presentada; pero temo qu' al obrir la boca, no se m' empassi á mí y tot!

— ¡Arriba, menuts! Jo us hi donat l' aglà de la beligerancia; pero us faré dallonsas un roure.

A RIO REVUELTO...

L' un desitja un tros de mapa,
l' altre no li vol doná,
y 'l galgo espera, per veure
si ell al fi se 'l quedarà.

LA DELICADA

Segons ella s' explica, està a punt de morir, y ningú ho diria.

Està grassa, fresca, roja; pero no importa, així com se troba poma d' aspecte encantador, que amaga en son interior lo cuch que la devora, ella, á pesar de son rostre sanítos y sas carns lluhentas, esta corcada de dintre; pe 'l seu mal no hi ha curació possible.

Pero, no obstant, per misteríós voler de la Providencia, passen días y mes días, sense que arrivi may la seva última hora.

¡Y cuydado que ja fa vint anys que La Delicada 's queixa! Mentres sigué soltera va acudir diariament al treball. Alashoras no tenia *desgana*, ni *rodiments de cap*, ni *ous* ni *colomins*, com ara; pero un cop casada va convertir-se en un pot d' apotecari.

Lo seu primer marit, qu' era un bastaix que guanyava molta plata, se donava als diables. Ell prou ne portava de diners á casa, pero ¡vatus! 'l mon! 'ls quartos semblava que 's fonguessin. ¡N' havia cridat en Quico de mitjes, pera que li *apedassessin* la donal Pero, receptavan y receptavan, y com si las medicinas las hagués tirat á la claveguera, la Rosa continuava queixantse y dihent que 'ls doctors no li entenien la malaltia.

En Quico, primerament, creya que tot lo mal estar de la seva dona acabaria en bateig, pero quan veje transcorre tres trimestres, y un any, y quinze mesos, sense que hi hagués novetat, comensá á encaparrarse, pensant que 'l mal de la seva Rosa, tindria un funest desenllás.

Y lo bó del cas, era que la Rosa s' engreixava mes cada dia. En cambi, á n' en Quico, pareixia que li arrenquessin la carn ab estenallas.

Algun temps després, la Rosa quedava viuda.

Ara «La Delicada» viu á la escala de casa. Quan li pregunto per la seva salut, torsa 'l coll y gira 'ls ulls en blanch, com si 's trobés en l' agonía.

—¡Estich ben fresca!—me diu ab veu apagada.

—Efectivament, de fresca ho està—li contesto, referintme als bons colors de sa cara.

—Aquesta frescor es horriblement enganyadora. Miri, per dintre 'm sento unas flamaradas, com si hi tingués un infern que 'l ventessin sense parar, un batalló de diables. Jo penso que tinch lo *palmó indignat*.

—Aixó jo 'm guardaré d' assegurarho, pero segons vosté s' explica, li correspon la *palma del martiri*.

—Ah, sí, senyor; y que me la tinch ben guanyada. Ja tinch encomenat á n' en Miquel que m' en posi una sobre la caixa, si tinch la desgracia de deixar-lo viudo.

La Rosa no es exagerada, si vé á morir, la desgracia será per ella sola; per en Miquel ha de ser un motiu d' alegría.

Perque ¡pobre Miquel! jo 'l compadeixo. Sí, 'l compadeixo de cor quan lo trobo en la escala ab lo fre-gall y la bayeta, fregant lo que hauria de netejar la seva dona, quan lo contemplo en lo terrat estenent la roba, quan lo veig tornar de la font ab un cantí á cada má, quan lo miro de nassos als fogons, ferrantse un ou ó couhentse una arengada, al tornar del treball.

Y al compadeixo mes encare, quan trobo á la Rosa en lo passeig, riallera y empolaynada, quan la contemplo en la galeria xafardejant ab las vehinas, quan la veig en la cuyna preparantse unas bonas llongas, quan la miro en lo balcó, somrihent á un tinent de caballeria que 's posa á la cantonada.

¡Pobre Miquel! Me fa llástima quan lo trobo pe 'l carrer ab los colzes foradats y las calsas ab sarrell; quan tomba precipitadament de cantonada perque un *inglés* li segueix los passos, quan, ab veu humil, me demana un cigarret de paper ó mitja pesseta, quan lo veig donant lo bras á la seva dona y portantla ab lo mateix cuydado qu' un camálích un bulto frágil.

Y 'm fa mes llástima encare, quan penso que la seva dona té modista y pentinadora; quan veig que la seva dona ho fa passar tot aygüera avall, sense pensarshi, quan observo que la seva muller convida á oncles y tias y cosins y cosinas; quan sento que á n' ell, li clava un cop d' escombra si tracta de posarse las calsas, que li han sigut descaradament arrebatadas.

¡Pobre Miquel! Se va aprimant, aprimant de tal manera, que si no cuyta á omplirse de pedras las butxacas, sentirém dir qualsevol día, que se l' ha endut una ventada.

Ella en cambi, va infantse per moments; pero per 'xó no para de dir qu' està molt malalta y que 'ls metjes no li entenien lo mal.

Per ara ja n' ha enviat tres al cementiri, perque en Miquel, encare que m' havia descuydat de dirho, es la víctima número 4.

Si en Miquel no s' espavila, farà 'l mateix camí que 'ls altres.

Y la cosa durará fins que «La Delicada» arreplegui un marit, que trobi remey á la malaltia.

Al meu entendre, aquet remey consisteix en tres dössis diarias de vara de freixa, aplicadas ab má ferma y sense respirar, una al llevarse, l'altra al mitj día y l'altra quan se crega convenient.

Perque la malaltia de la Rosa es *mandra pura*.

¡Deu fassi que 'l marit número 5, li entengui 'l mall

A. GUASCH TOMBAS.

CALAMITATS

VIVINT al carrer de *Llu-*
me sorti un bony al clate-
y escamat d' aquet trope-
vaig trasladarme al de *Ru-*
Me vaig curá ab prou trava-
mes, després, se m' inflá 'l co-
L'logo un pis al de *Ripo-*
y 'm trobo com un seca-
y ab una anèmia al cerve-
per sortir d' aquell peri-
m' instalo, ab prestesa y bri-
en lo carrer de *Borre-*
Caigui, un día, escala aya-
que la festa 'm costá un u-
per olvida eix bati-bu-
decidi aná á viure al *Ca-*
Vaig mudar tota la pe-
quedant pelat com un po-
y, trencantsem un geno-
faig via al carrer *Verme-*
hont, esclafint un bada-
me desparia un fort soro-
y això somniant, jo 't fo-
vareig fe tart al trava-

LI

SANCH DE CARGOL.

UN CONSELL

A mon amich Antoni Garcia

SONET

HOMME de gust com ets, comprench apenas
Ta indiferencia per las noyas rossas,
Y mes, constante que de bonas mossas
N' hi ha de tots colors, castas y menas.
No alabis, com ho fas, á las morenas
Pel geni viu, puig moltas son ben ossas;
Ni digas que las rossas son tant sossas,
Quan te alguna, per sanch, foch en las venas.
Y ara, escolta un consell que á fé t' importa:
Quan vegis una noya, tú repara
Si es manca, coixa, geperuda ó torta,
Pró en lo color no 't fixis de la cara,
Puig só gat vell, y sé de bona tinta
Que, mes ó menos, la mes guapa 's pinta.

J. GENDRE.

EPIGRAMA

Jo soch fill de Sant Andreu,
deya un dia en Valentí
á son amich Bartomeu;
y sa mare que ho senti,
li va dir:—No, que ets fill meu.

PERE CARREAS.

CANTARS

No esperis, Roseta ingrata,
que pugui tornar-te á aymar;
fulla que caygué del arbre,
al arbre no pot tornar.

R. BALCELLS BELLVÉ.

Dessó'a de la finestra
estich esperant resposta;
per Deu, no 'm donguis carbassa,
que, la vritat, m' indisposa.

JOSEPH FARRÉ ROIG.

Mes valdria als que com jo,
Riteta, t' han conegut
y no 'ls has volgut complaure,
no haver nascut.

Tos ulls, nineta, son negres
com una nit de tempesta,
per xó son tan perillosas
tas miradetas.

RAMÓN FRANQUET.

¿QUÍ SOGH JO?

LEMA: ESCOLTEU.

SI may ne trobeu un home
que, brut fins la rou del coll,
se passeja per la Rambla
volguent fer sempre 'l senyor,
seuli pas sens dir paraula,
aparteuvos d' ell un poch,
perque eix home posa-solta
seré jo.

Si veyeu que á una femella
la segueix algun talós
tot dihentli parauletas
que fan vomit y pudó,
ja podeu dir qu' es un ximple
y també que no hi es tot;
pro, aparteu-se, que aquest home
seré jo.

Si per' algun carré ó plassa
un home veyeu, furiós,
que renega y que las botas
li riuen per tots cantóns,

passeu de llarch sens mirarsel,
ni tingueu d' ell compassió,
perque eix home miserable
seré jo.

Si en un banch d' un passeig pú-
un home, ajassat hi dorm, (blich
fent servi 'l xafat sombrero
de coixí, per estar tot,
miréusel si os don' la gana
mes no 'l desperteu per' xó,
perque eix home dormilega
seré jo.

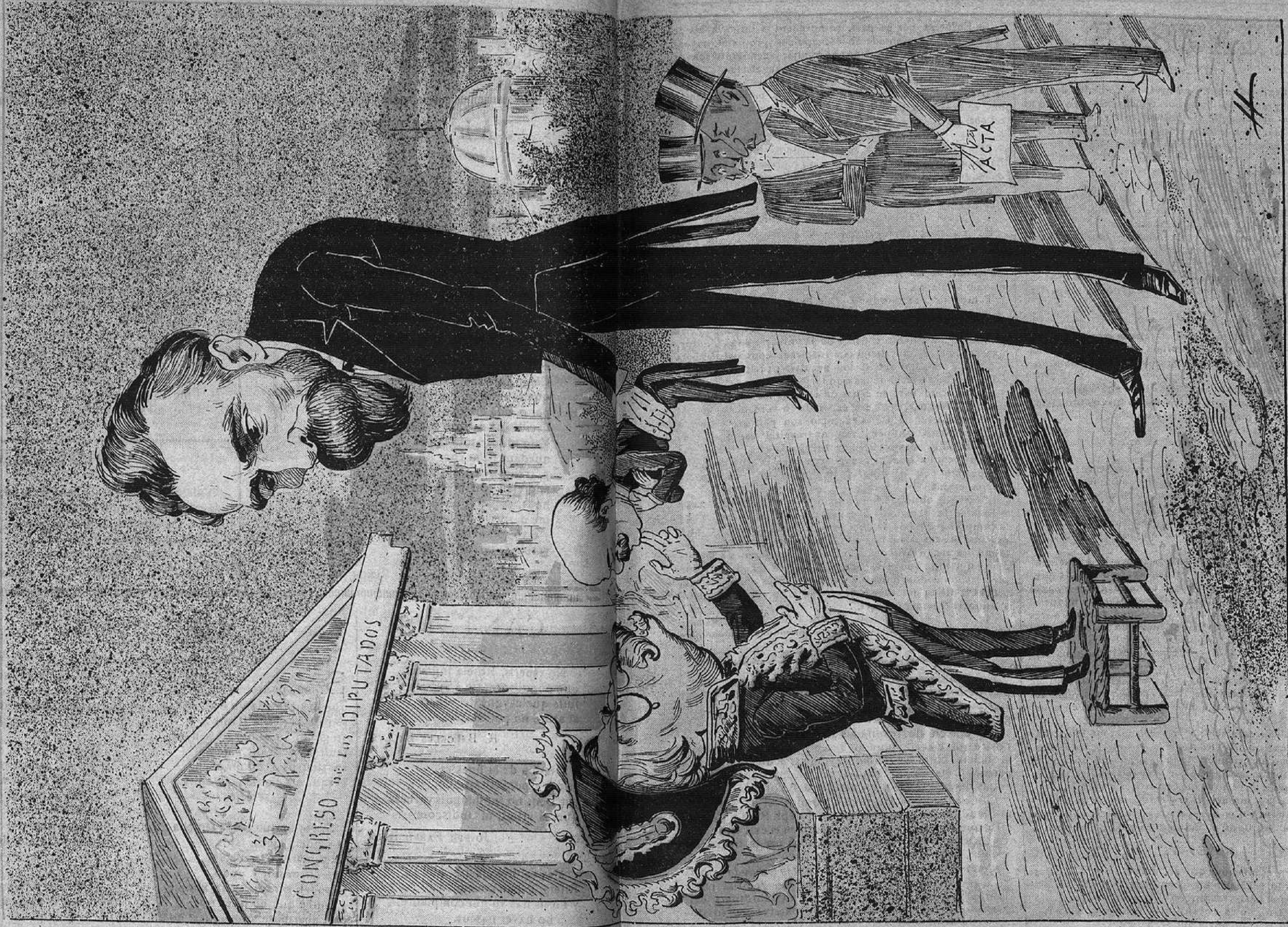
Si devant d' alguna fonda
mirantse l' aparadó
un, veyeu, que de persona
ni figura té tampoch,
convideu-lo á menjá ab valtres,
doneuli 'l menjar mes bó
y os demostraré, afartantme,
qui soch jo.

GUILLÉM D' ANGLESSOLA.

LA TOMA

L' ARRIBADA A MADRIT

Per J. Llopart

—Ja som aquí, Don Antonio! Com a diputat, l'hi presento la torna que s'ha recullit de las balansas electorals á Catalunya. Com á meije, lo fruit que s'ha pogut salvar d'una operació cesdrea obligada per las miserias d'un *part laboriós*. Végi si 'l pot aprofitar: 's diu Pepito Nius y Bondia!

—Siga l' enhorabona, Joanet. Ja sé que á la teva terra no 'm faltan bons *comadróns*!... ¡Es molt manso! . ¿Véus? ab aquet jo hi passaré 'l rato y tú, que tens bona gamba, podrás fernos... d' andador

TEATROS

PRINCIPAL

Satisfactori éxit obtingué *La Praviàna*, comedia de Vital Aza, degut en gran part al inimitable desempenyo que hi donen tots los artistes que hi prenen part y en particular las germanas Martínez y los Srs. Sala Julien y Vázquez.

La comedia en conjunt esta molt ben escrita, pero no ofereix res de particular, aixís com trobem molt bona la innovació de montar ab bicicleta las accions, puig es atractiu teatral que se pot molt ben suprimir.

Repetim que 'l' desempenyo sigui superior á tot elogi y que a ell se deu que la obra de Vital Aza fassi durada en lo cartell y resulti un éxit en cada representació.

Per aahir estava anunciat l'estreno de la comedia *Currita Alborno* arregio fet per un íntim amic del Sr. Palencia inspirada en la novela *Pequeñeces* del P. Coloma, obra que es esperada ab verdadera ansietat per l'altre: que produhi en los literats y gent morigerada en la época de la aparició de la esmentada novela.

LICEO

Falstaff, última ópera de Verdi estrenada en nostre teatro dissapte passat, dona lloch a similars discussions a las hagudes en los teatros de Italia y Fransa en que se ha representat dita ópera.

Del mateix modo que apassionats del mestre Verdi posan á sa última obra als núvols, altres més ó menos imparciais la degradan de un modo tal, que sembla se tracti de una completa equivocació del compositor ocugeneri que tantas y tantas obras mestras ha donat al teatro y que durant mitj sigle ha sigut casi l'autor favorito.

Qui en sas discussions té ranó, es molt aventurat assegurar, ja que compositor de tan talent es impossible fassi obra detestable pero...—sempre hi ha de havé un pero—resulta un verdader atreviment que, en Verdi ara á sas darreries hagi fet una evolució tan gran (el género dramático a lo casi buto) y podria molt ben ser que los que 'l'critican anessin un bon xich aceriats.

De pessas culminants ó que entusiasmassin á la concurrencia cap ne podem citar, ja que a excepció de una preciosa *canzonette* en lo segón acte que canta magistralment lo Sr. Blanchard, lo resto de la ópera passa ab bastante friedor.

En lo final de la ópera a causa de alguns siseos y altres demostracions de desagrado que hi hague en las galeries, va pro nouers un escandalo de controversia entre los assistants a localitats, que podia degenerar en verdader tumulto.

La execució a pesar de lo difícil que es *Falstaff*, siguié hasta noiable, distingintse tots los intérpretes y en especial las Sras. Taurazzini y Fabri—que encara posseixen aquells sollemnes aguts—y los Srs. Bauchart y Campanini en la direcció de la orquesta.

Per a la deguda presentació, s'ha estrenat tot lo decorat degut als mestres Doler y Rovirosa y Viñamara, mereixent especial menció del primer, lo teó suplementari que es una acabada obra de art, y que per la novetat en escenografía al desplegar-se, mereix los mes calorosos elogis.

Per a dissapte ja s'anuncia *El profeta* ópera a la qual li vaticinem un triunfo y que es esperada ab verdadera ansietat, per ter molts anys que no s'ha cantat en nostre gran teatro.

NOVETATS

Las pocas representacions que del drama *Roger Laroque* n'havia donat lo Sr. Mario en aquest mateix teatro fa uns tres anys, tan que hasta resulti ovetat la reproducció del mateix; per lo tant, no es estrany hi hi desperiat curiositat al reproduhirlo la companyia del Sr. Tautau.

Son interessantíssim argument ha sigut escoltat ab reli-giosos silenci y frenéticament aplaudidas varias de sas escenas.

La execució molt acertada, distingintse las Sras. Mena y Pala y los Srs. Tautau, Parreño, Maril, Fuentes, Montero y Virgili.

La Empresa per sa part, comprenent la importancia de la obra la ha presentada ab escrupulosa propietat, havent encarregat dugas decoracions al reputat escenógrafo senyor Carreras, que han resultat d'extraordinari efecte.

Per a avuy está anunciat lo benefici del simpático Montero ab lo programa que ja anunciarem, y per a dissapte lo del actor—galán Sr. Virgili ab *Las hijas sin madre* y *Un cel obert*.

ROMEA

Per a demá s'anuncia l'estreno d'un drama de Guimerá *La festa del blat*, obra que creyém no representará cap teatro de Madrid avants que nosaltres.

Esta en preparació *Lo gech de'n Migranya*, saynete del conegut autor Sr. Baró.

CONCERTS D'EUTERPE

En extrém concorregut se veié lo segón concert verificat en lo passat diumenje, y com en l'anterior foren frenéticament aplaudidas *Las flors de Maig*, *Rapsodia Húngara*, y *La marcha de las Antorchas*, per la irreprochable execució que oblogueren.

Tanbé logra extraordinari éxit lo preciós capritxo instrumental *Redempció d'África* del eminent mestre Goula (pare), mereixent los honors de la repetició, la que fou concedida ab lo notable concurs de la direcció de son autor, qui, com de costum, dirige tan inspirada composició ab la valentia y logositat que hi son peculiars; prodigantse per tal modu una ovació de las que forman época.

En la tercera part se canta *La cena de los apóstoles*, del immortal Wagner, qu'era esperada ab verdadera ansietat per la concurrencia. De sa execució son palits tots quantis elogis se fassin, tan per l'immens treball d'estudi que representa en lo mestre-director Sr. Goula (fil.) com en las societats corals que hi prengueren part, ja que cantan la composició sols d'oido, y logran ab tot una afinació imponderable.

L'éxit que obtingué fou sumament extraordinari, no demanantse la repetició á causa del natural cansanci que's compregué havia de donar als executants; pero ab tot y executar-se com casi no es possible millor, s'observa que la música de 'n Wagner no es la que resulta mes simpática al públich, ja que per a poderla saborejar degudament, son precisas grans dots musicals y sentirsen mes d'una audició.

Per a'l dia 14 del mes próxim, festivitat de l'Ascensió, s'anuncia l'tercer concert.

UN CÒMIC RETIRAT.

Bibliografia

En la taula de nostra Redacció hi hem vist un exemplar de *Entrar per la finestra*, que son autor lo reputat escriptor Sr. Reig y Fiol ab sentida dedicatória ha tingut a be enviar a nostre Director.

Un aplech de inspiradas caramellas originals de nostre apreciat coaborador Joseph Pujadas Truch, que la societat coral *La Palma Teyanense* dedica á distintas personalitats de sa localitat y molt particularment á varias nins que resu tan *amigos* dels cortíes.

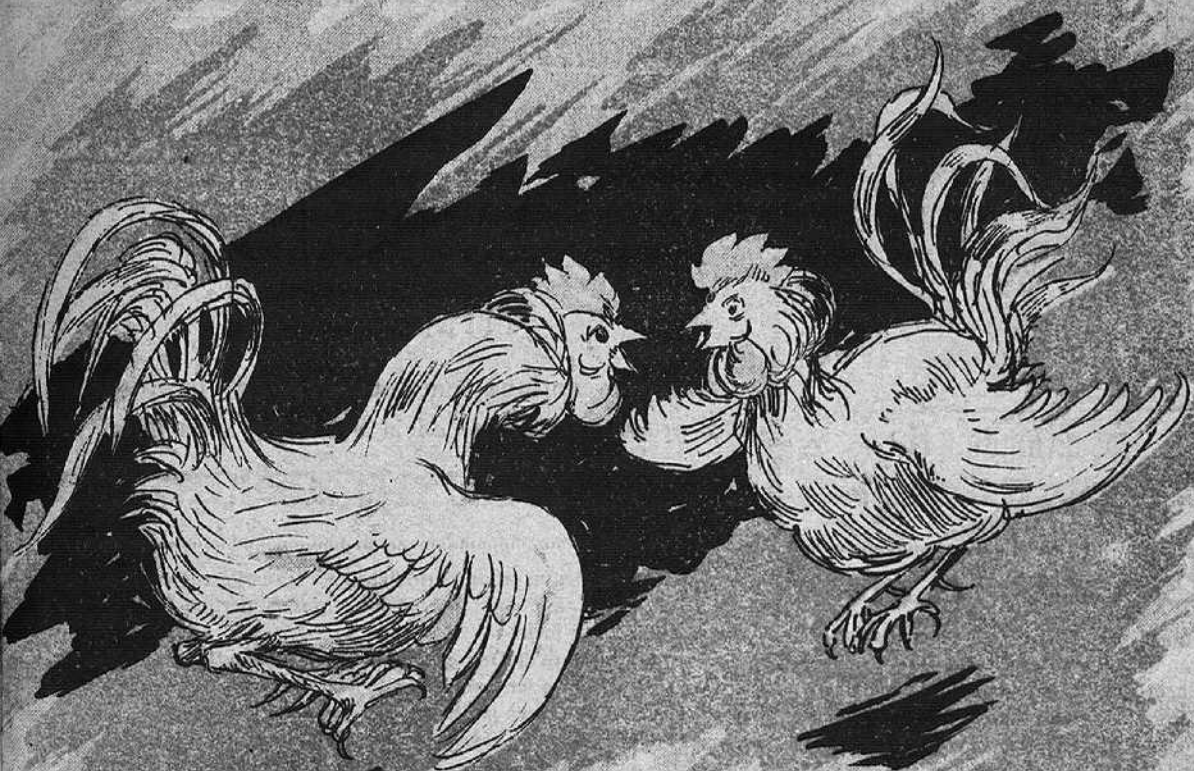
La Cubana aplaudit juguet còmic en un acte y en prosa de nostre particular amic Joseph Reig y Cordomí y que siguié entrenat ab extraordinari éxit en lo teatro Lirich en lo dia 31 de Mars 1895 per la distingida Societat *Centro Cómico*.

Matrimonis á Montserrat ó buscant la perduda, anada en dos actes y diferents quadros del reputat poeta Conrat Roure y que ha obtingut extraordinari éxit toias las representacions que de la mateixa s'han donat en la humorística societat *Niu Guerrer*.

Per la lectura que de la mateixa hem fet, aventurém un verdader fortunó á la Empresa que s'atreveixi á posarla en escena, si ademés té lo bon acert d'acompanyarla ab son aparato corresponent.

Mil mercés á tots.

LA TOMASA
ACTUALITATS

En lo cock-pit jjo 't retochl
diuhen qu' apostas s' hi fán,
¡veyám si ab aixó del cock
alguns del pit (1) patirán.

(1) Llegeixin: butsaca.

Los cans, corrent amorosos,
van en busca de plahers;
y allí hont ells menos se pensan...
saltan dos ó tres llassers.

Litografia Barcelonesa

5.ª Ramon, 6
BARCELONA

LA LITOGRAFÍA BARCELONESA

DE

Ramón Estany

que estava instalada en lo carrer de SANT RAMON
NÚMERO 5, s' ha traslladat al mateix carrer

NÚMERO 6

ahont se continua fent tota classe de impresos á
* * preus sens competencia y esmero sens igual * *

Campanadas

A pesar de que la mayoría dels diaris de la localitat, digueren que divendres passat no s' havia celebrat la vista del incident en la causa que se segueix contra nostre amic don Joseph Ximeno Planas, va tenir lloch tal com varem anunciarla, ab la única diferencia que sigui á porta tancada per motius que no poguerem treure en clá.

Com que l' incident presentat, no será motiu pera que se interrompi la marxa del célebre procés, la numerosa concurrencia qu' hi assistí aquest dia podrá lograr son desij assistint al Judici Oral Públic que 's senyalará á son dia y procurarem tenirne al corrent á nostres lectors.

Lo conegut industrial D. Benet Escaler, nos comunica que haventse enterat de que s' havia constituït en aquesta capital una societat pera organitzar carnavals y altres festes populars, y no volguent interrompre 'ls bons desijos y marxa de la mateixa, ha anulat la suscripció que al propi fi havia fa algun temps obert.

Respectant la delicadesa y bona intenció del Sr. Escaler al anular la suscripció indicada, hem de declarar que hem llegit ab sentiment la seva resolució, puig de sa poderosa iniciativa n' esperavem festes que tinguessin verdadera resonancia.

Desitjem que la Societat qu' acaba de constituïrse siga, com ho será sens dupte, una digna continuadora de las iniciatives del Sr. Escaler.

Alguns religiosos de varias ordres monásticas s' han ofert al ministre d' Ultramar, pera marxar á Cuba, á fi d' auxiliar en los hospitals, als ferits en la campanya.

D' aplaudir es la oferta dels esmentats religiosos, pero mes ho fora encare, si s' haguessin brindat á empuñar lo fusell, en defensa de la patria.

Perque de segur qu' entre ells deu haverhi algun ex-cabecilla carlista, y á dir la veritat, faria mes bona feyna disparant lo seu Maüsser que ajudant á ben morir ó posant desfilas.

Pera lo últim ja serveixen las donas.

Senyors religiosos: A veure si 's pican del amor propi!

Llegim en un periódich qu' á Buda-Pest, capital d' Hungría, han sigut presos dos diputats porque feyan trampas en lo joch.

¡Mare de Deu que tocats y posats son 'ls húngaros! Fins aquí, lo fer trampas en lo joch, no té res de particular, perque 'l ditxo ja diu que: *no hay juego sin trampa*.

Molt mes sagradas son las eleccions; mes digna de respecte tindria que ser la voluntat d' un poble y no obstant si 'ls húngaros donessin un volter per Espanya, 's convencieran de que si 'ls seus diputats fan trampas quan jugan, 'ls nostres no s' acontentan ab tant poch y la proba es que quan surten elegits, es ja gracias á la *trampa*... á la gran *trampa* electoral!

De modo que si á Hungría als diputats per fer la *patota* quan jugan 'ls posan presos, lo qu' es aquí, lo menos mereixerian un *cap nou*!

¡Y no 'ns queixém!... ¡Ja veuhem si som bon xicots!

Per medi de artístichs y elegants programas confeccionats en la litografia del carrer de Sant Ramon, n.º 6, anuncia lo jove aficionat en V cens Domínguez Planas la funció de son benefici en la distingida societat *La Constancia*, situada en lo carrer de Moncada, n.º 14. principal.

La funció es amena y escullida, composta de las sauselas *Rondó Final*, *Las doce y media* y... *sereno* y *Los Aborrecidos* obras en que lo beneficiat se hi distingeix de un modo potable.

Lo ser lo Sr. Domínguez actor molt simpátich á la societat y haver tingut l' acert de dedicar la funció á los senyors sócis, fa esperar que lográ un magnífich resultat.

En lo Saló de Ventas—Portaferriusa, 8 - s' ha instalat un fonógrafo, quin extraordinari perfeccionament hem tingut ocasió d' apreciar.

L' esmentat aparato reproduheix ab una fidelitat assombrosa complicadas pessas musicals acompañadas de cant y recitats d' obres cómicas y poesias.

Entre 'ls trossos mes dignes de ser escoltats deu collocarshi los *complets* inglesos «La Rialla» que causan igual efecte que si se sentís l' original, unas variacions de cornet y un parlament de un' obra trágica y un altre de *Cel rogent* reci-

tats, respectivament, per l' eminent primer actor D. Theodor Bonaplata y l' inimitable Goula.

Recomanem a nostres lectors vagin a sentir tan perfeccionada màquina en la seguretat de que després nos en donaran las gracias.

Llegim que del domicili d' un capellà de la iglesia de Santiago, de Madrid, han sigut robades tres mil cent cinquanta pessetas en billetes del Banc d' Espanya, una unsa d' or, nou monedas d' or de vinticinch pessetas y diferents efectes.

La noticia del robo no 'ns ha estranyat gens ni mica, perquè es cosa corrent; lo que 'ns ha cridat l' atenció es que dihent missas a pesseta, puga arribar a possehir una fortuna tan encantadora, y que possehitla no 's pensi que en lo mon hi ha millors de sers que pateixen gana.

De segur que l' lladre, veient que l' pater 's guardava 'ls rals, va determinar robarlosi per repartirlos entre 'ls pobres.

Ja veurán si l' hi pregunta l' jutje, com dirá que sí.

¡Com si ho sentíssim!

Ja feya bé aquella vella que no volia morir may pera veure coses noves.

A Vilanova ab motiu de las eleccions de diputats han tingut lloch alguns fets dels qu' es precis véurels per creure's.

Lo diputat que portará la representació del districte, ha rebut una gran ovació de xiulets, capás d' aixordar als mes durs d' orella, y en cambi, lo Sr. Ferrer y Vidal, que ha sofert una derrota, ha sigut acompanyat ab música y hatxas als crits de ¡Visca l' diputat honrat! pe l' districte qu' ha de representar lo candidat victoriós.

Que no 'ns vinguin ab romansos,
ni ab actes, ni abtras historias,
hi ha derrotas ¡viva Deu!
que resultan grans victorias.

Lo famós Atico del Diluvio no s' ocupa en resenyar las funcions que donan 'ls aficionats en las societats particulars. Que consti.

Pero en cambi emplea mes de mixta plana en jalejar al escamor modernista, sobres alló del «Teatre Independent» que després de ben cuyt y empassat ab tota la bona voluntat possible, encare no hem pogut digerir é igual que nosaltres bona part del públich imparcial y pagano.

Aqueles obras teatrals del género de las adormideras y aquells actorassos, son suficientes per fer desvesar a qualsevol d' anar a veure comedias.

Y ab molt mes moriu, haventhi l' alicient de las dugas felas per endevant...

De modo y manera, que nostra opinió imparcial, es que tot aixó del modernisme en escena, per ara... son romansos!

Y que l' atico de marras, es un toca-campanas ó un gua són de primera.

¡Qué no ho saben? Estém deixats de la mà de Deu y la providencia divina per fernes ho saber, 'ns ha enviat un saludable avis, per medi d' un fantasma que va apareixe lo dissapte passat á la nit, en la plassa de Sant Agustí. Desde un balcó de la casa del costat de la iglesia, un bruixot de gran estatura, vestit de blanch y ab un ciri á la mà, exhortava al mon á que fés penitencia per medi de signos.

Abaix del carrer, un numerós grupo d' habitants de la lluna, prenía nota dels menys del fantasma.

L' aparició, no s' ha repetit segons sembla, pero aixó no obsta, porque mitj Barcelona hagi posat pell de gallina al

saber la noticia y al pensar que aquestas cosas no son de bon esser.

O sinó ¡ja veurán com s' apuja l' pá! si es que no l' han apujat, á l' hora que llegeixin aquestas ratillas.

Y després, ja veurán com lo Govern apuja las contribucions!...

En fi... tot s' apujará, fins 'ls espanyols... que pujarém tots al cel, en cos y ánima!

¡'ls cobradores de contribucions son d' alló mes generosos y patriotas!

La proba es, que reunits no fa molts días, van acordar que 'ls cobrarians de franch totas las contribucions extraordinarias que l' Govern nos volgués carregar, mentres duri la guerra de Cuba.

¡Oh generositat sens igual! ¡Oh patriotisme exemplar! Es com si diguessin. — Apa Govern, carrega mes al matxo que ja li pegarém coos de tralla sense que tú te 'n sentis. No mes se 'n sentirá la pobre bestia!

Pero al perdó de 'ls senyors cobradores (Deu me 'ls guardi... deu horas lluny) siga dit, aquí lo que convenia fer si volian acreditar-se de patriotes, era negarse en absolut á cobrar contribucions extraordinarias, ni ab un 50 % de apremi... porque no mes faltaria aixó; que l' Govern posés nous impostos, y tingan per segur qu' allavors no hi hauria patria que defensar, per la senzilla rahó de que tot se 'n aniria á ca 'n Pistras.

CORRESPONDENCIA

(Tancada l' dia 16 d' aquest mes)

Fidel Delfi: No serveix. — Torniker: Ja 's veu que som á la bullida de las sangs. Tot alló ré d' explicarho á n' ella, qu' es la única interessada. — E. Pausas: La última remesa no es aprofitable. Torní á enviar-me la poesia de que 'm parla, y miraré de correjirlihi. — Joseph Pujadas: Anirá «Barcarola». — Salvador Porras: No vá. — Antón del Singlot: Es fluix. — Non-Non: Anirá lo segon geroglífich. — Un Pianista de P. F.: No m' agrada. — Un cassador de ram: Id. — Sanch de Cargol: Publicarém «Calamitats». — Cavieritu: Es dolent. — Pere Saló: Está bé. — Lluís G. Salvador: Id. — Rapevi: No 'm satisfá. — Joan Roca: Ac prát. — Un excedent: Es perillós publicarla. — Aquileta: Anirá «Cosetas». — E. Pi Fani: Tot. — Paper Adsbail: No es aprofitable. — J. O. Aguilá: Anirá l' geroglífich. — Rafel Homedes: No m' agrada prou. — T. C. de Falser: Id. — Castell ferris: Id. — A. B. R.: Id. — N. Mora: Id. — J. C. Manento: Publicarém la primera y la última. — G. Campmany: De vosó, la tarjeta y la varada. — J. M. Pinós: Y de vosó, un logogrifo. — Rafel Rullant: No serveix. — P. Romagosa: No va prou bé. — Gonnella Poñich: Id. — J. Robert: Id.

LA TOMASA

— PERIÓDIC FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI —

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2'00 »
Extranjer, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigir-se á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA.

LITOGRAFIA BARCELONESA

— de Ramón Estany —

6, Sant Ramon, 6.—BARCELONA

UN DIPUTAT NOU

—Per tu hi fet mil tupinadas
y he fet votá á mes d' un mort...
—¡Compram unas arrecadas!
—¡Quan tornaré de la Cort
ab las butxacas forradas!

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

La primera es musical,
la segona ho es també
y als músichs es menesté
per toà bé, ma total.

UN PIANISTA DE P. F.

ANÀGRAMA

En lo total d' una iglesia
la Tot, total unas flors,
que total després enlayre
quan ne troba de millora.

PEPITO LLANÚ.

TARJETA

« LA TOMASA »

SETMANARI CATALA

10 CÈNTIMS LO NÚMERO

Combinar lo anterior de modo que
dongui lo següent resultat: Quatre
noms d' home; un de dona; un de

un poble catalá y quatre diferents nú-
meros.

RAFAEL RUTLLANT.

TRENCA-CAPS

Buscar las 8 consonants que corres-
ponen á dugas vocals distintes y repe-
tirilas. Junt formar lo títul d' un drama
catalá.

J. SARELLUSAC.

LOGOGRIFO NUMERICH

- 1 2 3 4 5 6 7—Nom d' home (en dim.)
- 1 2 3 4 5 2— » de dona.
- 1 2 3 4 5— » d' home.
- 1 4 3 2—Capital d' Europa.
- 1 4 3—Licor.
- 3 2—Part del coa.
- 3—Consonant.
- 5 4—Abverbi de negació.
- 5 6 7—Parentiu.
- 2 3 4 1—Sentiment moral.
- 2 5 7 4 5—Nom d' home.
- 1 4 3 2 5 2—Corte de cabell.
- 1 4 3 2 5 6 7—Nom d' home (en dim.)

M. PEIDRÓ (A) PERDIGÓN.

ACENTÍGRAFO

—Total, á veure si tot
la pilota de rebot.

FRANCISCO RIBAS.

GEROGLIFICH

RA

Europa, Asia, Africa,
América, Oceania

América, Oceania
Europa, Asia, Africa,
D' PRIM

JOAN ROCAVERT.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 398
Xarada.—A—mar—gós
Mudansa.—Pop—Pep—Pap.
Trenca-caps.—Las bodas d' en Cirilo.
Logogrifo numérich.—Corneli.
G:roglifich.—Per astres lo firmament.

Lit. Barcelonesa de Ramón Estany
6. Sant Ramon. 6.—BARCELONA